

We derived a *Shleeshee* from the Torah

למדנו שלישי מן התורה –

OVERVIEW

רביעי בקודש, after citing a ק"ו from מחוסר כפורים that there is a בקודש, concluded that we know there is a שלישי בקודש from a פסוק, and we derive a בקודש through a ק"ו. Our תוספות discusses the need to cite a ק"ו.

ניחא ליה¹ להביא מקרא והוי מצי למידרש שלישי לקודש קל וחומר מטבול יום² -

It is preferable for ר"י to cite a פסוק (that there is a שלישי בקודש), but really ר"י could have expounded that there is a שלישי לקודש through a ק"ו from טבול יום.

mentions differing view: רש"י's תוספות

ורש"י פירש³ דלהכי איצטריך למימר למדנו שלישי מן התורה דלא תימא דיו⁴ -

But למדנו שלישי ר"י explained that the reason it was necessary for ר"י to say דיו is in order you should not invoke -

אבל השתא דלמדנו מן התורה לא אמרינן דיו⁵ משום דמיפרך⁶ קל וחומר: ⁷

However now that we cannot invoke דיו because then you would void the ק"ו.

SUMMARY

The גמרא cites a פסוק שלישי (instead of a ק"ו) either because it is preferable (תוספות), or in order to avoid invoking דיו (רש"י)

THINKING IT OVER

Seemingly even according to רש"י why did the גמרא need to cite the פסוק in order to avoid דיו, even without the פסוק since we know a שלישי בקודש from טבול יום, so if we will say דיו (to the ק"ו ממחוק"כ) it will be ק"ו?!⁸

¹ However there is no compelling reason why he brings the פסוק instead of the ק"ו according to תוספות.

² A טבול יום is one who was טובל from his טומאה and is waiting for nightfall in order to eat תרומה. A טבול יום makes what he touches into a שלישי (by תרומה), and a טבול יום is אסור בתרומה; he can therefore definitely make a שלישי בקודש which is stricter than תרומה.

³ ד"ה ולמדנו.

⁴ The חומרא of a שלישי is that it is פסול by תרומה (but it cannot make a רביעי), therefore we will invoke דיו that by קודש שלישי is פסול but cannot make a רביעי (just like by תרומה). See previous ומה (TIE footnote # 4).

⁵ דיו we do not invoke מה מצינו through a רביעי בקודש since we can derive (ד"ה ומה) that however maintains תוספות (even according to the חכמים). עיי"ש.

⁶ If we invoke דיו that there can only be a שלישי בקודש then the ק"ו is meaningless for we know already a שלישי בקודש from a פסוק. See 'Thinking it over'.

⁷ This is the view of ר"ט who maintains ק"ו דמיפרך we do not invoke דיו. However, the חכמים maintain that even if אמרינן דיו nevertheless מיפרך ק"ו.

⁸ See מהרש"א.